

Jaarverslag 2023 en Jaarplan 2024

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2023 en het jaarplan 2024 van de Groene Hart Rekenkamer. In het jaarverslag 2023 geven wij een verantwoording van de activiteiten en uitgaven in het afgelopen jaar. In het jaarplan 2024 leest u wat wij het komende jaar gaan doen. Welke activiteiten staan gepland, welke onderzoeken lopen er, of worden gestart en wat is de begroting?

Mijn eerste jaar als nieuwe voorzitter van de GHR zit erop. Ik kijk met een goed gevoel op het eerste jaar terug. Naast de maandelijkse overleggen van de Groene Hart Rekenkamer, heb ik het afgelopen jaar gebruikt om kennis te maken met de raden, griffiers en colleges van de vier gemeenten. Als voorzitter vind ik het belangrijk om de verbindende schakel tussen de GHR en de raden te zijn. Ook in 2024 kom ik weer bij u langs. Daarnaast kunt u mij altijd persoonlijk benaderen.

Afgelopen jaar hebben alle vier de deelnemende gemeenten ingestemd met de gemeenschappelijke regeling Groene Hart Rekenkamer en met de benoeming van de leden van de rekenkamer. Daarmee voldoen de gemeenten aan de Gemeentewet die een rekenkamer verplicht stelt. Wij zijn nu dus formeel geen rekenkamercommissie meer, maar een rekenkamer. Ik ben blij dat ook is ingestemd met de verhoging van de bijdrage per inwoner. Hiermee krijgen wij als rekenkamer voldoende mogelijkheden om u te ondersteunen in uw taak.

Met ingang van dit jaar wisselt het adviseurschap en het voorzitterschap van de programmaraad. Dit lag bij de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en gaat de komende twee jaar over naar de gemeente Zuidplas. Jessie Verburg, plaatsvervangend griffier, is de nieuwe adviseur van de programmaraad en Johan Snoei de nieuwe voorzitter. Begin dit jaar zijn wij opgeschrikt door het nieuws dat de vorige voorzitter van de programmaraad, Willem Zuyderduyn, plotseling is overleden. Wij zullen zijn aanwezigheid en positieve inbreng in de programmaraad missen.

Tot slot wens ik, samen met Maarten ter Hoeve en Jeroen van Oort, dat 2024 een mooi onderzoeksjaar wordt. Waarbij u een actieve rol vervult in het inbrengen van onderzoeksonderwerpen en het kritisch in discussie gaan met het college over de resultaten van de onderzoeken.

Veel leesplezier met dit jaarverslag en jaarplan.

Voorzitter Groene Hart Rekenkamer
Boudewijn Steur

DE REKENKAMER

Samenstelling Groene Hart Rekenkamer

De Groene Hart rekenkamer bestaat uit drie onafhankelijke externe leden en wordt ondersteund door een secretaris. Op onderstaande foto ziet u van links naar rechts: Boudewijn Steur (voorzitter), Maarten ter Hoeve (vicevoorzitter en lid), Jeroen van Oort (lid) en Elly van der Welle (secretaris).

De Groene Hart Rekenkamer is sinds januari 2023 in deze samenstelling actief.

Vergaderingen

De Groene Hart Rekenkamer komt in beginsel maandelijks bij elkaar. In 2023 is er 11 keer vergaderd. Daarnaast vergadert de Groene Hart Rekenkamer elk kwartaal met de programmaraad.

TAAKSTELLING

De Groene Hart Rekenkamer ondersteunt de gemeenteraden in hun controlerende en kaderstellende taak.

Dit doet zij door onderzoek uit te voeren naar de volgende drie zaken:

- **Rechtmatigheid:** voldoet de uitvoering aan de wettelijke kaders en regelgeving?
- **Doelmatigheid:** is de voorbereiding en de uitvoering van beleid efficiënt verlopen?
- **Doeltreffendheid:** zijn de beoogde effecten van het beleid daadwerkelijk behaald?

De Groene Hart Rekenkamer voert gemeenschappelijke onderzoeken voor de vier gemeenten uit, maar heeft ook ruimte om voor individuele gemeenten onderwerpen onder de loep te nemen.

De Groene Hart Rekenkamer doet zijn werkzaamheden vanuit vier uitgangspunten:

- 1). Onafhankelijkheid
- 2). Deskundigheid
- 3). Betrokkenheid
- 4). Relevantie

FINANCIËEL VERSLAG 2023

In de onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de inkomsten en uitgaven van de Groene Hart Rekenkamer in 2023

Inkomsten		Uitgaven	
Deelnemersbijdragen	€ 112.190	Vergoeding leden	€ 25.645
Budgetoverschot 2022	€ 3.186	Secretaris	€ 11.485
		Onderzoeken	€ 74.699
		Lidmaatschap NVRR	€ 1.340
		Overige kosten	€ 95
		Overschot	€ 2.111
Totaal	€ 115.375	Totaal	€ 115.375

Toelichting op onderzoeksbudget: In 2023 is het onderzoeksbudget besteed aan het onderzoek Toegankelijkheid (tweede en opleverfactuur), onderzoek Algoritmes (tweede en opleverfactuur), verdiepingsonderzoek ondersteuning gemeenteraad (opleverfactuur), Doe mee onderzoek klachten (opleverfactuur), voortgangsonderzoeken (opleverfactuur).

Jaarverslag 2023 en Jaarplan 2024

AFGERONDE ONDERZOEKEN

Onderzoek Toegankelijkheid

Begin oktober 2023 hebben wij het onderzoeksrapport toegankelijkheid openbare gebouwen en publieksinformatie aangeboden aan de gemeenteraden. Gemeenten zijn vanuit het VN-verdrag Handicap verantwoordelijk om de samenleving inclusief te maken voor iedereen, ongeacht iemands beperking of chronische ziekte. Hiervoor is het van belang dat gebouwen en de openbare ruimte toegankelijk zijn. Anno 2023 gaat het niet alleen om fysieke, maar ook om digitale toegankelijkheid. Zowel fysieke als digitale toegankelijkheid dragen bij aan een inclusieve samenleving. Vanwege deze internationale verplichting voor alle gemeenten heeft de Groene Hart Rekenkamer dit onderzoek uitgevoerd naar toegankelijkheid in de vier deelnemende gemeenten. Een praktisch onderzoek waarbij ook de doelgroep actief betrokken is geweest bij de beoordeling van de toegankelijkheid van de gebouwen en brieven en de website van de gemeenten hebben bekeken.

Inmiddels hebben alle raden aandacht besteed aan dit onderzoek.

De rapporten over het onderzoek met de conclusies en aanbevelingen staan op de website van de Groene Hart Rekenkamer, <https://www.groenehartrekenkamer.nl/documenten/>.

Onderzoek Gebruik algoritmes

Eind 2023 hebben wij het onderzoek gebruik algoritmes afgerond. Algoritmes worden in de samenleving steeds vaker toegepast. Ook binnen de overheid – waaronder uw gemeente – worden de voordelen van de extra toepassingsmogelijkheden en efficiëntieslagen die algoritmes kunnen bieden herkend en toegepast. Dat gaat vaak goed, maar het kan ook uit de hand lopen. Dat is bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, op rijksniveau gebleken uit de Toeslagenaffaire.

Het onderzoek heeft als doel om in kaart te brengen hoe geïnformeerd de vier GHR-gemeenten zijn over hun inzet van algoritmes en in hoeverre er sprake is van bewust toezicht op de algoritmes door de gemeenten.

In januari is aan de colleges gevraagd om een bestuurlijke reactie. Begin maart 2024 worden de onderzoeksrapporten aan de raden aangeboden.

DoeMee onderzoek Klachten

Eind 2023 is ook het DoeMee onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) afgerond. Dit onderzoek gaat over klachtenbehandeling in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Dit zijn klachten gericht op gedragingen van bestuurders of ambtenaren. Het gaat in dit onderzoek dus niet over meldingen over de openbare ruimte. In februari 2024 hebben wij de onderzoeksresultaten aangeboden aan de raden.

Voortgangsonderzoeken

Eind 2023 hebben wij de vier voortgangsonderzoeken afgerond. In een voortgangsonderzoek onderzoeken wij wat meetbaar is terug te zien van de aanbevelingen die de raden hebben overgenomen bij de onderzoeksrapporten. Wij hebben dit gedaan voor meerdere rapporten die wij hebben uitgebracht, namelijk Inkoop jeugdhulp (2018), Omgevingswet (2018), Veiligheidsbeleid (2019) en Duurzaamheid (2020). De rapporten van dit onderzoek zijn begin januari aan de raden aangeboden.

Met ingang van 2024 is de Gemeentewet op dit punt gewijzigd. Het college is verplicht om de raad jaarlijks een overzicht te sturen van de voorstellen die de rekenkamer aan het college heeft gedaan met daarbij het standpunt van het college en wat het college met de voorstellen heeft gedaan.

LOPEND ONDERZOEK

Verdiepingsonderzoek Ondersteuning gemeenteraad

In overleg met de programmaraad hebben wij besloten om in 2023 een verdiepingsonderzoek uit te voeren over het onderwerp ondersteuning van de gemeenteraad. Dit onderzoek is een vervolg op het DoeMee onderzoek van de NVRK. Met dit onderzoek willen wij bereiken dat de gemeenteraden een goed beeld krijgen hoe zij ondersteund worden in hun kaderstellende en controlerende functies. Het onderzoek loopt moeizaam door vertraging in het plannen van de interviews. Wij verwachten de onderzoeksrapporten in het tweede kwartaal van 2024 aan de raden aan te kunnen bieden.

Jaarverslag 2023 en Jaarplan 2024

ONDERZOEKSPROGRAMMA

Groslijst

Om te komen tot nieuwe onderzoeksonderwerpen nodigen wij via de programmaraad de raden uit tot het aanleveren van mogelijke onderzoeksonderwerpen. Eveneens staan wij open voor suggesties vanuit de inwoners, organisaties of media. Daarnaast stellen wij op basis van actualiteiten en onze expertise onderzoeksonderwerpen voor. Samen vormt dit de groslijst met mogelijke onderzoeksonderwerpen.

Selectiecriteria

De criteria die de Groene Hart Rekenkamer hanteert bij het selecteren van de onderzoeksonderwerpen zijn als volgt:

- In hoeverre past het voorstel binnen de primaire taak van GHR-functie?;
- Kan men in potentie leren van het onderzoek? (effectiviteit);
- Er heeft in de afgelopen 5 jaar geen onderzoek plaatsgevonden op dit onderwerp (in brede zin);
- Draagvlak binnen en/of tussen gemeenten;
- Urgentie;
- Bevoegdheid van de gemeente;
- Substantieel, organisatorisch, financieel en maatschappelijk belang;
- Spreiding beleidsvelden en gemeenten;
- Uitvoerbaar binnen de beschikbare middelen.

Samen met de nieuwe programmaraad hebben wij een nieuwe groslijst opgesteld. De programmaraad heeft hierbij de raden actief betrokken.

Groslijst

- Afvalbeleid
- Huisvesting arbeidsmigranten
- Risico's en kansen inwonersgroei
- Digitale veiligheid & weerbaarheid
- Instrumenten voor lokaal klimaatbeleid
- Ondernijning
- Armoedebeleid
- Effect van preventief jeugdbeleid
- Verduurzaming gemeentelijk vastgoed
- Europese subsidiemogelijkheden
- Bewonersparticipatie
- Staat van de riolering in relatie tot afschrijvingstermijnen
- Effectiviteit beleid bodemdaling.

Shortlist

Op basis van de selectiecriteria komt de rekenkamer jaarlijks tot een shortlist. Een overzicht van enkele onderzoeksonderwerpen waaruit gekozen wordt voor aankomend onderzoek. De onderwerpen worden kort toegelicht in het onderzoeksprogramma en besproken met de programmaraad. Uiteindelijk maakt de rekenkamer een keuze voor een onderzoeksonderwerp.

ONDERZOEKSPROGRAMMA 2024

Aan de programmaraad hebben wij de volgende shortlist voorgelegd:

- Indicatoren;
- Preventie in de jeugdzorg;
- Digitale veiligheid en weerbaarheid;
- Afvalbeleid
- Wet publieke gezondheid/GGD

De programmaraad hebben wij gevraagd aan te geven naar welk onderwerp de voorkeur uit gaat. De programmaraad was verdeeld over de relevantie van de onderwerpen op de shortlist. Het onderwerp Indicatoren was voor alle leden relevant. We hebben besloten om in 2024 te starten met het onderzoeksonderwerp Indicatoren. Met dit onderzoek wil de Groene Hart Rekenkamer beoordelen of de indicatoren uit de begrotingen van de deelnemende gemeenten inzicht bieden in de realisatie van de doelen en activiteiten die de gemeente daarvoor uitvoert. En bieden deze indicatoren sturingsmogelijkheden aan de raad.

OVERIGE ACTIVITEITEN 2024

Overige onderzoeken

In 2024 zullen wij ook een tweede onderzoek en in het laatste kwartaal starten met een derde onderzoek. Door de verhoging van het budget van de rekenkamer verwachten wij dat dit financieel mogelijk is.

DoeMee onderzoek 'Energiebesparing – en informatieplicht'

Ook in 2024 hebben wij ons weer aangemeld voor deelname aan het DoeMee onderzoek van de NVRR. Het onderzoek gaat over het decentrale toezicht op en handhaving van de energiebesparing- en informatieplicht.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt:

Welke inspanningen plegen gemeenten bij het toezicht en de handhaving van de energiebesparingplicht en de informatieplicht energiebesparing en wat zijn daarvan de resultaten?

Onderzoek specifiek voor de gemeente Gouda

De raad van Gouda heeft ingestemd met een bijdrage van € 1,30 per inwoner in plaats van € 1,-. We gaan voor dit extra budget een onderzoek uitvoeren naar het project Ecopark in Gouda.

Presentatie onderzoeksrapporten

Wij zullen in overleg met de programmaraad bepalen in welke vorm wij de onderzoeksrapporten presenteren.

Overige activiteiten

Zoals we in ons voorwoord ook al hebben aangegeven komen we ook in 2024 graag weer bij u langs in een commissie- of raadsvergadering. Ook spreekt de voorzitter de griffiers individueel en in het griffiersoverleg. Tot slot is de voorzitter jaarlijks van plan de burgemeester en gemeentesecretaris van de deelnemende gemeenten te bezoeken.

Jaarverslag 2023 en Jaarplan 2024

BEGROTING 2024

Het volgende overzicht geeft de begrote middelen voor 2024 weer:

Wat	Bedrag in €
Vergoeding leden	€ 27.029
Ambtelijk secretaris	€ 17.074
Onderzoeksbudget algemeen	€ 147.713
Onderzoeksbudget gemeente Gouda	€ 22.595
Overige kosten	€ 1.500
Totaalbudget	€ 215.911

Toelichting op budget

Onderzoeksbudget: Het onderzoeksbudget wordt benut voor de uitvoering van onderzoeken. Onderzoeken lopen door, en daarom ook over, jaren heen. De gemeente Gouda betaalt € 1,30 per inwoner in plaats van € 1,-.

Vergoeding leden: De leden van de rekenkamer ontvangen een vaste maandvergoeding. De voorzitter ontvangt een maandelijkse vergoeding van € 782,65 en de leden ontvangen een vergoeding van € 601,94 per maand voor hun werkzaamheden. De maandelijkse onkostenvergoeding bedraagt € 88,64. De ambtelijk secretaris werkt op inhuurbasis. In het budget is voor de secretaris een tijdsbesteding van 200 uur geraamd.

Overige kosten: De overige kosten in 2024 bestaan uit het lidmaatschap NVRR en overige kosten.

Totaal budget: Uitgangspunt voor het totaalbudget is de bijdrage van de vier deelnemende gemeenten. Elke gemeente draagt per inwoner € 1,- bij. Voor de berekening is uitgegaan van de inwonersaantallen van het CBS per 1-1-2023. In totaal 191.206 inwoners. De gemeente Gouda geeft een extra bijdrage van € 0,30 per inwoner (totaal € 1,30). De programmaraad heeft ingestemd om het overschot op het budget 2023 (€ 2.111) toe te voegen aan het budget 2024.

PROGRAMMARAAD

De programmaraad is ingesteld om de verbinding met de vier gemeenteraden te borgen. Vanuit elke deelnemende gemeente zijn twee raadsleden vertegenwoordigd.

De volgende raadsleden zijn lid van de programmaraad:

- Bas Otting en Hennie Castelein namens Bodegraven-Reeuwijk;
- Mirjam Roos en Jitske Flietstra namens Gouda;
- Pauline Schepers en Art-Jo Wittenberg namens Waddinxveen;
- Martin Damen en Johan Snoei namens Zuidplas.

Secretaris van de programmaraad is Jessie Verburg, plv. griffier van de gemeente Zuidplas.

CONTACT

De Groene Hart Rekenkamer komt maandelijks bijeen (met uitzondering van het zomerreces in augustus) voor haar reguliere vergaderingen. Deze vergaderingen worden in beslotenheid gehouden. Daarnaast vergadert de rekenkamer vier keer per jaar met de programmaraad. U kunt u bij ons terecht als u meer informatie wilt over de Groene Hart Rekenkamer of als u een idee wilt aandragen voor een mogelijk onderzoek.

Wij zijn te bereiken via:

E-mail: info@groenehartrekenkamer.nl

Postadres: Postbus 1086, 2800 BB Gouda